

BUTLLETÍ del GRUP d'ESTUDIS SITGETANS

Any XXXVIII

Maig del 2012

Nº 141

La col·lecció d'autògrafs de Miquel Utrillo i Vidal (Sitges 1915 - Madrid 1990) (i II)

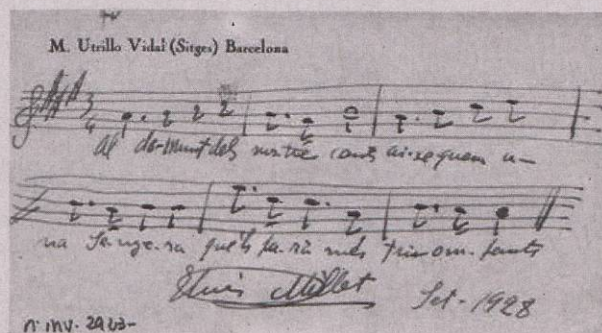
Elena Martínez Gay
Eva Maicas Martínez

Músics, compositors i cantants

persones	lloc	data	característiques
Guerrero, Jacinto (nº 2831)	Barcelona	1928	
Lamote de Grignon, Joan (nº 2861)		1928	
Làzaro, Hipòlit (nº 2864)	Barcelona	1929	
Luna, Pablo (nº 2874)			
Millet, Lluís (nº 2923)		setembre 1928	
Monturiol Tarrés, Enric (nº 2938)		1928	
Morera, Enric (nº 2940 i 2942)		1928	el 2on foto dedicada
Padovani, Alfredo (nº 2964)			
Redondo, Marcos (nº 3005)	Sitges	13 agost 1920	
Schipa, Tito (nº 3057)		1929	
Serrano, Josep (nº 3066)	Madrid	26 desembre 1929	
Supervia, Conxita (nº 3092)		1928	
Toldrà, Eduard (nº 3102)		1928	
Vives, Amadeu (nº 3171)		setembre 1928	

En moltes de les targetes autògrafes de personatges del món musical hi ha pentagrames musicals amb notes de la música que els signants van voler remarcar:

· Jacinto Guerrero (Ajofrín 1895 - Madrid 1951), compositor espanyol de sarsueles com *Los gavilanes* (1924), *El huésped del sevillano* (1926) o *La rosa del azafrán* (1930). En l'autògraf hi ha unes notes de la sarsuela *Martierra*, estrenada a Madrid el 28 de setembre de 1928.



“Fragmento de Martierra.
(pentagrama amb notes)
Santa, tu voz es un vino que aloca mi corazón”.

· Joan Lamote de Grignon (Barcelona 1872-1949), músic, fundà l'any 1911 l'Orquestra Simfònica de Barcelona que dirigí, com també dirigí la Filharmònica

de Berlín. El 1914 fou director de la Banda Municipal de Barcelona, el 1917 director del conservatori del Liceu i el 1943 fundà l'Orquestra Municipal de València, que dirigí fins el 1949.

“Animat i vibrant
(pentagrama amb notes)
És juny..., és juny..., ja canta la guatlla...”

· Hipòlit Làzaro (Barcelona 1887 - 1974), tenor, de família humil, la seva formació musical fou autodidacta, compaginant els estudis i el treball. Va debutar a Barcelona amb *La favorita* el 1910. En la targeta només hi ha la signatura.

· Pablo Luna (Alhama de Aragón 1879 - Madrid 1942), prolífic compositor de sarsueles, es va convertir en destacat representant d'un nou estil de sarsuela inspirat en l'opereta vienesa, com en les obres de Franz Lehar.

“Alegretto (pentagrama amb notes)
(pentagrama amb notes)”

· Lluís Millet (El Masnou 1867 - Barcelona, 1941), músic fundador de l'Orfeó Català (1891) i fundador també de la capella de Sant Felip Neri de Barcelona (1897). Ensenyà música a l'Escola Municipal de Música de Barcelona. En la seva targeta hi ha les notes i la lletra d'un fragment del *Cant de la senyera*, himne de l'Orfeó Català:

“(pentagrama amb notes)
Al damunt del nostres cants aixequem u-
(pentagrama amb notes)
na senyera que'ls farà més triomfants”

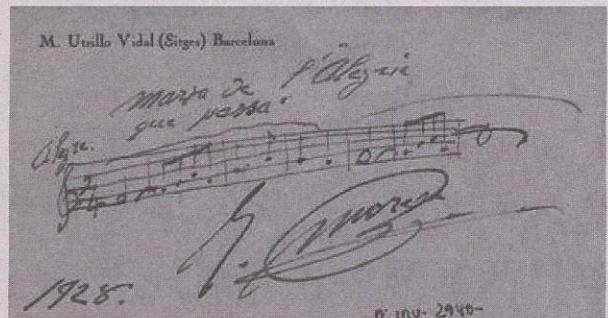
· Enric Morera (Barcelona 1865-1942), compositor català que va escriure òperes, música

“Marta, de l'*Alegria que passa*
(pentagrama amb notes)

· Tito Schipa (Lecce 1889 - Nova York 1965), tenor italià, debuta el 1909 a Milà i en 1919, havent-se traslladat de manera permanent a Estats Units, debutà a Chicago. També actuà en pel·lícules. El Memorino recordat en l'autògraf és una personatge de l'òpera *L'elisir d'amore* de Donizetti

“Al Sr. M. Utrillo Vidal, un recuerdo de
Memorino”.

· Josep Serrano (Sueca 1873 - Madrid 1941) va ser un



compositor valencià que va gaudir d'una gran popularitat per les seves sarsueles, com *La canción del olvido*, *La Dolorosa* i *Los claveles*. A la dedicatòria dues línies de *Los claveles*:

“Los claveles,
Moderato (pentagrama amb notes)
Tenga muy buenas tardes, señor ca-
(pentagrama amb notes)
jero, y conteste si quiere corresponder”.

· Conxita Supervia (Barcelona 1895 - Londres 1936), mezzosoprano lírica, va debutar als 15 anys al teatre Colón de Buenos Aires. Entre 1916 i 1935 es convertí en estrella i fou protagonista en obres de prestigi als teatres de tot el món. A la targeta només hi ha la signatura, molt ornamental.

· Eduard Toldrà (Vilanova i la Geltrú 1895 - Barcelona 1962), músic, violinista, director d'orquestra i compositor, fou director titular de l'Orquestra Municipal de Barcelona. A la tarja hi ha un tros del duet de Rosaura i Golferic, de l'òpera *El giravolt de maig* (1928), música d'Eduard Toldrà i lletra de Josep Carner:

“(pentagrama amb notes)
Rosaura, Rosaura, Ro-
(pentagrama amb notes)
saura, Rosaura”.

· Amadeu Vives (Collbató 1871 - Madrid 1932), compositor, en 1891 fundà amb Millet l'Orfeó Català, des de 1895 es dedica casi en exclusiu a la sarsuela i residí a Madrid. Amb grans èxits com *Doña Francisquita* i *Bohemios*, també és autor de la música de *L'emigrant* i *La Balanguera*. A la dedicatòria hi ha una pentagrama amb notes sense lletra:

“Al jove Miquel Utrillo Vidal.
Andante (pentagrama amb notes).”

Pintors, escultors i arquitectes

persones	lloc	data	característiques
Artigas, Llorenç (n° 2598)		8 [març] 1930	
Bassegoda Miró, Bonaventura (n° 2620)		1928	
Benedito, Manuel (n° 2625)	Barcelona	1929	
Mas i Fondevila, Arcadi (n° 2900)	Barcelona	abril 1930	
Smith, Ismael (n° 3072)		1928	només la signatura
Vilomara, Maurici (n° 3167)			

Dels autògrafs d'aquestes persones vegem el d'Arcadi Mas i Fondevila:

· Arcadi Mas i Fondevila (Barcelona 1852 - Sitges 1934) pintor i dibuixant, Joan Roig i Soler el portà a Sitges i va casar amb la sitgetana Eulàlia Carreras. Fou l'iniciador de l'escola Luminista. Fou també un gran

il·lustrador de revistes. Morí a Sitges poc després de la mort de la seva dona. L'autògraf diu:

“Pintura moderna?, pintura antiga?, no m'hi entench, sols sé que fa molts anys que pinto i qu'això de la pintura és una cosa terriblement complicada”.

Polítics i personatges diversos

persones	lloc	data	característiques
Busquets, Manuel (n° 3111)			
Doubuer, Teodora (n° 2755)			
Figuerola conde Romanones, Álvaro de (n° 3017)		1929	
Karim, Klaus (n° 2859)	Barcelona	22 abril 1935	només la signatura
León, Aurora de R. (n° 2867)			només la signatura
Obermeier, Hugo (n° 2953)	Madrid	10 abril 1929	
Thomas, Albert (n° 3094)		27 octubre 1929	en francès
Weyler, Valeriano (n° 3184)			

Vegem l'autògraf del comte de Romanones:

· Álvaro de Figuerola y Torres, primer comte de Romanones (Madrid 1863-1950), polític del partit Liberal, fou 17 vegades ministre i presidí 3 vegades el consell de Ministres:

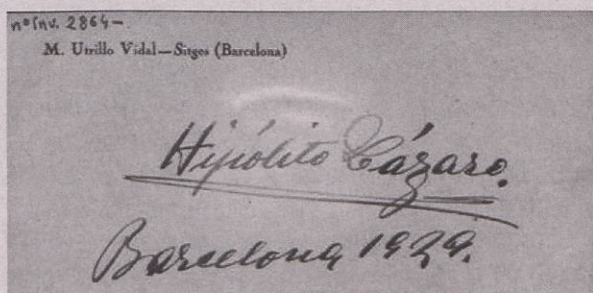
“Quien no ama la libertad
no es digno de la vida”.

Conclusions

Les 90 targetes estudiades són d'una gran varietat. Algunes són de gent relacionada directament amb Miquel Utrillo, altres són de personatges d'un món més distant al seu. En algunes d'elles només hi ha la signatura, altres són veritables manifestos de la ideologia o dels interessos culturals del signant. La majoria són personatges rellevants, ben coneguts en l'àmbit social

o en el món de la cultura.

Hem intentat descriure la col·lecció i donar una petita mostra de les targetes que, al nostre parer, són més interessants, ja sigui per la seva qualitat literària o, simplement, perquè són curioses o interessants, com, per exemple els autògrafs que van remetre els personatges vinculats amb el món musical.



La rectoria i la sagristia de la parròquia de Sitges en el segle XV

Ignasi M^a Muntaner

Avui darrere de la parròquia hi ha la casa del rector i a la planta baixa de la casa del rector, a la banda de mar, hi ha la sagristia. Estem acostumats a veure-ho així i no se'ns ocorre que alguna vegada hagi pogut ser d'altra manera. Però la realitat és que no sempre la parròquia i la sagristia han estat en el lloc on són ara. Almenys, no era així en el segle XV.

Per començar, en el segle XV la parròquia no tenia sagristia. Efectivament, en un document de l'arxiu de la catedral de Barcelona*, de data d'11 de juliol de 1409, es pot llegir: "Com devant lo molt honorable e savi mossèn Bernat de Sant Amans, canonge de la Seu de Barchinona, procurador e administrador... de la Elmoyna dels Pobres de la Seu de Barchinona, compareguessen los honrats en Jacme Coll e Pere Amat e Guillem Paulega, de la vila del castell de Ciges, jurats en l'any present de la universitat del dit castell, ...e exposassen... que com la esgleya parroquial de Santa Tecla de la dita villa freturàs et hagués gran fretura de sacrestia, e no haguessen casa dins la dita esgleya on bé ne legudament metessen los vestiments ne altres joyas ne arreus de la dita esgleya" demanen llicència perquè "en la plaça que és darrer lo cap de la dita esgleya pusquessen fer... una casa de la qual fahessen sacrestia per metre e [perquè] metessen los dits vestiments e altres joyas e altres arreus de la dita esgleya". Malgrat estar en català medieval, s'entén prou bé que en l'església no hi havia un lloc o una construcció on es poguessin guardar decentment els vestits litúrgics i els objectes preciosos necessaris per al culte. I els jurats demanen permís per fer una habitació i destinar-la a aquesta finalitat.

I el procurador de la Pia Almoïna, Bernat de Sant Amanç, els va donar llicència per a fer la sagristia que demanaven. El redactat de la concessió de la llicència és complicat i de difícil comprensió, però, explicant-ho de la manera més entenedora possible, el que diu el document és el següent. Per la part on avui hi ha la rectoria, l'església acabava, sembla, en un absis. Dintre de l'església, a la banda de mar ("vers part de orient"), hi havia la capella de Sant Macari ("capella de Sent Mecari"). I a fora de l'església, on avui hi el correló de la Rectoria i l'arxiu, hi havia un pati propietat de Guillem de Quart.

El canonge va donar permís als jurats per fer una

sagristia des de l'absis fins a la cantonada de mar de l'església, paret per paret de la capella de Sant Macari. La construcció s'havia de fer de manera que no entrés en la propietat de Guillem de Quart ("entés emperò que totstamps lo dit pati [de Guillem de Quart]... sie franch"). La longitud de la paret de la sagristia per la banda de mar seria de 2 canes ("duas canas, a cana de Barchinona"), després havia d'anar cap a l'absis ("anant fins al cap de la dita esgleya") i en arribar a la meitat de dita distància havia de fer una corba per no entrar en el pati de Guillem de Quart ("[que] passat lo mig loch prengué volta... per ço que lo cantó qui de la part d'en Guillem de Quart se farie, no fahés nosa e embarch al dit Guillem de Quart").

Així doncs, com que les canes de Barcelona tenien 1'55 metres, la superfície de l'habitació que s'havia de fer servir de sagristia devia tenir uns 15 metres quadrats, uns 3 per 5 metres. Per tant, només és des de principis del segle XV que la parròquia ha tingut sagristia, no tan ampla com la que té avui però suficient per al culte. I què sabem de la rectoria? Ja hem vist que l'espai que hi havia darrere de l'església era molt petit i que, en la seva major part, era propietat de Guillem de Quart, no de la parròquia de manera que va ser necessari fer equilibris per encabir-hi la sagristia sense entrar en el pati del veí. Per tant, no hi havia lloc per a la casa del rector que devia ser en alguna altra banda.

Això ajuda a entendre un altre topònim sitgetà del segle XV: en el capbreu de 1474 apareix en el Raval, és a dir en els carrers que hi ha a banda i banda del carrer Major, un carrer que la gent anomenava carrer de la Rectoria. Era l'actual carrer de la Carreta, que no es deia només així, sinó que a més tenia, probablement de manera simultània, els noms de carrer de n'Abellar, de carrer d'en Ferrando i de carrer de la Rectoria –com també avui el carrer d'Àngel Vidal és conegut, al mateix temps, per carrer del Retiro i carrer de la Muralla–. L'Abellar, en Ferrando i el Rector devien ser els personatges principals del carrer i, per això, se li donava aquests noms. Per tant, cal entendre que en el segle XV, la rectoria i el rector eren a l'avui dit carrer de la Carreta.

Fins a quan hi van ser? Per ara, i fins que no aparegui algun document que ens n'informi, no ho sabem.

Possiblement, en el segle XVI la rectoria ja era al lloc actual, perquè en aquest segle el carrer de la Carreta ja es deia de la Carreta i no se'n parla enlloc com a carrer de la Rectoria. I en el segle XVII ja consta documentalment, i per tant és segur, que el rector

vivia al costat de la Parròquia.

* Aquest document m'ha estat proporcionat per Carme Muntaner i Alsina

Memòria de les activitats del Grup d'Estudis Sitgetans de l'11 de juny de 2010 a l'11 de juny de 2011

A data d'avui, l'entitat està formada per 319 socis. Des de la passada assemblea s'han produït 20 altes i 14 baixes, dues d'elles per defunció. La junta directiva s'ha reunit 11 vegades.

Actes organitzats pel Grup d'Estudis Sitgetans

21 d'agost de 2010: Conferència a l'Espai Cultural Pere Stämpfli a càrrec de Carme Muntaner i Alsina, titulada *Festa, àpats i treball. Les diades de santa Tecla i sant Bartomeu a l'edat mitjana*.

Del 2 al 12 de setembre: *Exposició de fotografies del Garraf* a càrrec de la secció fotogràfica de l'entitat.

Del 18 de setembre a l'1 d'octubre: Exposició fotogràfica *Fusió: música & imatge* del fotògraf Ricard Monrós i Audi.

16 d'octubre: Presentació organitzada pel Grup d'Estudis Sitgetans, el Consorci del Patrimoni de Sitges i la Fundació Folch i Torres del llibre *Últims escrits de Joaquim Folch i Torres*. En el transcurs de l'acte, el Grup d'Estudis Sitgetans i el Consorci del Patrimoni de Sitges van sol·licitar que l'ajuntament complís l'acord pres el 9 de juliol de 1936 de nomenar Joaquim Folch i Torres fill adoptiu de Sitges. En el mateix acte es va celebrar el 35è aniversari de la fundació del Grup d'Estudis Sitgetans.

20 de novembre: Jornada d'estudi del Centre de Cultura Popular i Tradicional juntament amb el Grup d'Estudis Sitgetans per fer la presentació de *l'Inventari del Patrimoni Etnològic de Catalunya*.

27 de novembre: A la seu del GES, acte d'homenatge al poeta Màrius Torres, amb presentació a càrrec d'Àngels Parés i Vinyet Panyella i intervenció de recitadors de les seves poesies.

18 de desembre: Conferència a càrrec del pessebrista Miquel Marzal i Ortiz amb el títol *El naixement dels concursos de pessebres a Sitges (1931), una iniciativa de la federació de Joves Cristians de Catalunya*. Quan es va acabar la conferència es celebrà, com és costum

del GES, el Nadal.

22 de gener de 2011: Presentació, a càrrec de Vinyet Panyella, del llibre de Teresa Costa-Gramunt *Dona i art*

29 de gener: Organitzada pel Grup d'Estudis Sitgetans i l'Institut 'Estudis Penedesencs, presentació *El Penedès al segle XIX*, feta per Joan Solé i Bordes, encarregat de l'edició i revisió de l'obra.

19 de febrer: Presentació de l'obra *Los cuentos animados de Fernando Krahn* a càrrec de Fernanda Krahn i Carlos Lupprian

Del 19 de febrer al 6 de març: Exposició fotogràfica col·lectiva, de tema lliure, del socis de la secció fotogràfica del GES.

26 de març: En col·laboració a l'Institut d'Estudis Penedesencs i dintre del cicle d'activitats relacionades amb la guerra Civil, conferència d'Àngels Parés amb el títol *Les defenses, els bombardejos i els testimonis actuals*.

23 d'abril: En la diada de sant Jordi es va muntar, com cada any, al passeig de la Ribera, una parada de venda de les nostres publicacions.

30 d'abril: Inauguració del *Fotomaig 2011* organitzat per la secció fotogràfica del Grup d'Estudis Sitgetans.

1 de maig: Organització d'una visita guiada a l'exposició *Pere Jou, escultor*.

Maig: Convocatòria del *XXXens Premis Carbonell i Gener* i el *XXVens Premis Folklore de Sitges*.

Actes organitzats per altres persones, col·lectius o entitats

Juliol de 2010: Cessió de la sala per a la presentació de la *Plataforma Sitges*.

Abril de 2011: Exposició de Patchwork

Conferència de Ramon M^a Nogués, escolapi, catedràtic d'antropologia biològica de la UAB, organitzada pel col·lectiu a Sitges de Dones a l'Església, sobre el tema *Una fe fresca lluny dels vells constrenyiments*.

Publicacions

Maig de 2010: Publicació del número 133 del *Butlletí del GES*, amb el treball *Història del carnaval sitgetà*, d'Anna Caballero i Ferret, i la secció *Articles* a càrrec de Francesc Parra i Mestres

Agost de 2010: Publicació, amb ajuda de la Caixa del Penedès, del número 134 del *Butlletí del GES*, amb el treball *Agustí Ferrer i Pino i les pintures murals del teatre del Casino Prado Suburense de Sitges (I)*, d'Isabel Vivó i Josep Milan, i la secció *Articles* a càrrec de Francesc Parra i Mestres

Novembre de 2010: Publicació del número 135 del *Butlletí del GES*, amb el treball *Agustí Ferrer i Pino i les pintures murals del teatre del Casino Prado Suburense de Sitges (II)*, d'Isabel Vivó i Josep Milan, i la secció *Articles* a càrrec de Francesc Parra i Mestres

Febrer de 2011: Publicació del número 136 del *Butlletí del GES*, amb el treball *Camí de Betlem. Un*

grup de figures de pessebre de Pere Jou i Francisco de Miquel Marzal i Ortiz, la Memòria de les activitats del Grup d'Estudis Sitgetans del 21 de gener de 2009 a l'11 de juny del 2010 i la secció Articles a càrrec de Francesc Parra i Mestres

Maig de 2010: Publicació del número 137 del *Butlletí del GES*, amb el treball *Festa, àpats i treball. Les diades de santa Tecla i sant Bartomeu a l'edat mitjana*, de Carme Muntaner i Alsina i la secció *Articles* a càrrec de Francesc Parra i Mestres

Publicació del llibre *Històries dels cinemes sitgetans*, de Francesc Borderia i Soler.

Publicació del llibre *Història i llegenda de la fragata de Sitges* de Lluís Jou i Mirabent, finançada per l'autor.

Elena Martínez i Gay
secretària

Memòria de les activitats del Grup d'Estudis Sitgetans del 12 de juny de 2011 al 24 de març de 2012

A data d'avui l'entitat està formada 308 socis. Des de la passada assemblea s'han produït 14 altes i 25 baixes, 1 d'elles per defunció, altres 4 voluntàries i 21 per falta de pagament de la quota durant dos anys. La junta directiva s'ha reunit un total de 8 vegades.

Actes organitzats pel Grup d'Estudis Sitgetans

El dia 23 de juliol de 2011: Presentació del llibre de Francesc Borderia i Soler *Històries dels cinemes sitgetans* a càrrec de Vicenç Morando i Tarrés.

Del 13 al 28 d'agost: Exposició fotogràfica col·lectiva en el 40è Aniversari de l'Escola de Grallers de Sitges.

21 d'agost: Dins dels actes de la festa major de la vila, conferència *La història local a través dels versos del Ball de diables*, a càrrec d'Alba Gràcia i Pañella.

Del 4 al 18 de setembre: Exposició fotogràfica sobre el parc dels Garraf, Olèrdola i el Foix.

Del 21 de setembre al 16 de novembre: Curs d'arqueologia a càrrec del professor Joan Manuel Garcia Targa.

24 de setembre: Conferència sobre *La col·lecció d'autògrafs de Miquel Utrillo i Vidal* a càrrec d'Elena Martínez Gay.

Del 15 al 30 d'octubre: Exposició col·lectiva de la Secció fotogràfica del Grup d'Estudis Sitgetans.

5 de novembre: Diversos actes realitzats conjuntament amb la Fundació Bosch i Cardellach, de Sabadell, amb el títol de *Jornada Terramar*.

12 de novembre: Conferència de Vicenç Morando i Tarrés sobre el tema *Sitges del totxo a la crisi: 16 anys de Crònica Local*.

3 de desembre: Presentació del poemari de Teresa Costa-Gramunt *Alba i Cendra a París*, a cura de Vinyet Panyella.

10 de desembre: En col·laboració amb l'Institut d'Estudis Penedesencs i a cura d'Àngels Parés, presentació del projecte i obra de Ramon Arnabat *Tots els noms i la Guerra Civil al Penedès*.

17 de desembre: Conjuntament amb el Grup Pessebrista de Sitges, la conferència *L'evolució del pessebre cap al diorama*, a càrrec d'Antoni Garí, membre de l'Associació Pessebrista de Vilanova i la Geltrú i de la Federació Catalana de Pessebristes

14 de Gener 2012: Conjuntament amb l'Institut d'Estudis Penedesencs, presentació del llibre *Espines i flors. Pensaments escrits al llarg de la seva vida. 1905-2001* de l'escultor penedesenc Josep Cañas i Cañas, a càrrec de Joan Jané i de Pilar Tarrada, secretària de l'IEP, membres de la Fundació Josep Cañas.

21 de gener: Conferència *Sant Sebastià: 150 anys d'història* a càrrec de Sebastià Giménez i Mirabent.

28 de gener: Conferència d'Enric Garriga, director tècnic del Consorci del Garraf, sobre *L'espai natural Costes del Garraf. Experiències de gestió i protecció*.

4 de febrer: Conferència de Joan Iriarte, presentat per Andreu Noguero, president de la secció Fotogràfica del GES, sobre el tema *La fotografia com a document històric*.

11 de febrer: Presentació feta per Carme Muntaner i Alsina del *Llibre de la baronia d'Eramprunya* editat a cura d'Elena Cantarell, Mireia Comas i Carme Muntaner.

25 de febrer: Conferència de Joan Daura i Montserrat Sanz sobre *Les darreres investigacions sobre la mandíbula del Neandertal de Sitges*.

Del 25 de febrer a l'11 de març: *Exposició col·lectiva* de la Secció Fotogràfica del Grup d'Estudis Sitgetans.

10 de març: Conferència a càrrec de Rosa M^a Puig sobre *Charles Deering. Un segle del palau Maricel*.

Actes organitzats per altres persones, col·lectius o entitats

7 de setembre: La Societat de llengua i literatura catalanes de l'Institut d'Estudis Catalans celebra al local del GES un dels actes de la seva trobada anual.

27 de setembre: Reunió de socis d'Òmnium Cultural per a estudiar la creació d'una secció d'Òmnium al Garraf.

Conferència organitzada pel Col·lectiu de dones a l'Església, de Sitges, en la qual es va fer la presentació del llibre *Una història necessària. 25 anys del*

Col·lectiu de dones a l'Església.

19 de novembre: Cessió del local per a la celebració d'un acte poètic organitzat per August Bover.

3 de març: L'Institut d'Estudis Penedesencs organitza la VIII^a Trobada de Centres d'Estudi i Recerca del Penedès, en la qual fa una conferència Joan Santacana.

Del 12 de març al 18: Cessió de la sala per a la mostra anual de Patchwok.

Publicacions

Agost del 2011: Publicació del número 138 del Butlletí del Grup d'Estudis Sitgetans amb els treballs *Les defenses militars i els bombardeigs a Sitges durant la Guerra Civil (1936-1939) (I)* d'Àngels Parés i Corretger, i *Festes, àpats i treball. Les diades de Santa Tecla i Sant Bartomeu a l'edat mitjana (i II)* de Carme Muntaner i Alsina, i la secció *Articles*, a càrrec de Francesc Parra i Mestres.

Novembre del 2011: Publicació del número 139 del Butlletí del Grup d'Estudis Sitgetans, que inclou el següents treballs: *La col·lecció d'autògrafs de Miquel Utrillo i Vidal (Sitges 1915- Madrid 1990) (I)* d'Elena Martínez Gay i Eva Maicas Martínez, *Les defenses militars i els bombardeigs a Sitges durant la Guerra Civil (1936-1939) (i II)* d'Àngels Parés i Corretger i la secció *Articles*, a càrrec de Francesc Parra i Mestres.

Febrer del 2012: Publicació del número 140 del Butlletí del Grup d'Estudis Sitgetans amb el treball *Sitges del totxo a la crisi. 16 anys de Crònica Local*, de Vicenç Morando i Tarrés.

Articles...

Francesc Parra i Mestres

Fa tot just cent anys, es parlava del Maricel com un espai nou, que s'anava construint i que anava prenent forma, bastit damunt d'unes senzilles cases de pescadors, a l'antic barri de Sant Joan. Ja en aquells anys, al Maricel –com també es feia al Cau Ferrat–, es rebien moltes de les personalitats més destacades de la política i l'art. Com la reina Isabel que hi va anar el mes de juliol de 1912. En aquell mateix any, Joaquim Folch i Torres visità el Maricel. L'acompanyà l'Utrillo, i Folch i Torres féu l'elogi del palau publicant un article a La Veu de Catalunya del 8 d'agost. Com deia Folch i Torres, “en aquesta bella estada, que per voluntat d'un potentat americà, amateur del nostre art, s'aixeca damunt les roques de la costa de Sitges, allí, al costat mateix del Cau Ferrat d'en Rusiñol, ja cèlebre per sa bellesa i per sa història, s'ha realitzat per mà d'un artista exquisit, l'exemple més alt que d'això de l'amoblament de les nostres cases i del seu caràcter en aquests moments pugui ésser-nos donat”.

MARICEL

En aquests dies, en què les primeres veus d'això que n'hem dit Art Nacional comencen a ésser sentides, en

l'hermosa estada que l'Utrillo ha guarnit, rehabilitant un vell edifici, que fou hospital de la vila en altres dies, s'ha rehabilitat també, en absolut, la elegància exquisida, l'instint de mesura, l'encant de llatina i clara sim-

plicitat de l'art nostre... I diem de l'art nostre, perquè l'art d'un poble s'endevina millor en la intimitat graciosa d'un interior amoblat, que en les obres trascendentalistes, més o menys genials, dels seus pintors.

Quelcom de molt profund hi ha en la naturalesa dels pobles, que mai no mor. I això que mai no mor, això que viu en la darrera engruna de les races, són les lletres essencials del seu art. Sovint les nacions caminen empeses per forces exteriors i, oblidades del seu propi organisme vital, obliden el seu fons, el millor d'elles. Mes, així i tot, la mort no és pas possible per oblit. I les coses, segons una altra llei de la natura, fan el seu fer. I, en veritat, la realització d'aquesta llei, la revelació de què quelcom hi ha en la entranya de les nacions que persisteix sempre a través de la història exterior, la tenim en la breu i vivíssima història del nostre renaixement.

Com més Catalunya ha tornat al seu Jo, més clares s'han revelat les essències de les nostres formes. Com més les forces del nostre centre han atret la escampadissa provinciana dels nostres ingredients, més pura i més alta ha eixit, d'aquesta concentració, la característica fonamental d'allò que és el nostre art.

D'aquesta història breu, començada mitja centúria enrere, la casa de Maricel ens sembla ja el fruit sucós i

depurat; l'exemple complet, el terme just. Despullada de tota aquella solemnitat arqueològica que revestí amb exaltacions romàntiques, les primeres espurnes reveladores de l'art nostre, el que és popular, triomfa, senyalant-nos un camí pressentit de temps, vers el qual hem d'anar per a recollir les nostres engrunes essencials. [...].

Escassament, la casa de Maricel te mobles nous; i no obstant, no és un museu, ni una casa vella. És una estada per la gent del dia, amb cert caient de refinada modernitat. [...] Així, sembla el fruit de un moment culminant de la civilització catalana moderna; una civilització que creix vora el mar blau, sentint cantar les ones, veient passar les veles, tendrament rosades, a l'hora de la posta tranquil·la. [...] És quelcom de molt hermós veure el mar blau, d'estant de la finestra d'una cambra, senzilla i blanca, però és mes hermós encara, veure en la cambra l'essència viva del que és el nostre art i sentir per acompanyament de sa dolça presència, la cantúria de l'ona escumejant, que rebat pels esculls, al peu mateix de l'espectacle. [...]

I, en aquest terme, la cas de Maricel és un treball de filigrana, un tresor de petites atencions, una obra d'amor i devoció per les més petites engrunes de la secreta gràcia d'allò nostre, una gloriosa feina.



EL GRUP D'ESTUDIS SITGETANS

**TREBALLA DES DE FA MÉS DE TRENTA-CINC ANYS
PER LA CULTURA SITGETANA
PUBLICANT LLIBRES I FENT CONFERÈNCIES I EXPOSICIONS
SOBRE TEMES LOCALS**

SI VOLS AJUDAR-LO, FES-TE'N SOCI